

Käibemaksu korrigeerimine

Kauba või teenuse kohta esitatud arve tühistamisel või kauba või teenuse hinna vähendamise tõttu kreditarve esitamisel pärast kauba või teenuse käibe tekkimise maksustamisperioodi kohta käibedeklaratsiooni esitamist, tuleb nii müüjal kui ka ostjal sellest tulenevad muudatused kajastada arve tühistamise või kreditarve esitamise maksustamisperioodi kohta esitatavas käibedeklaratsioonis. Kreditarvet võib esitada vaid selles viidatud konkreetse arve kohta. Sätet ei kohaldata, kui kreditarve on esitatud kauba või teenuse eest osalise või täieliku tasumata jätmise tõttu (KMS § 29 lg 7).

Seega rakendatakse nimetatud seaduse sätet juhul, kui tehingu asjaolud muutuvad – tehing näiteks tühistatakse või muudetakse tehingu hinda ning sellest tulenevalt esitatakse kreditarve. Antud juhul korrigeeritakse käivet ja tasumisele kuuluvat käibemaksusummat kreditarve esitamise maksustamisperioodi kohta esitataval deklaratsioonil, mitte varasemal.

Kui **maksukohustuslane on ekslikult teinud käibedeklaratsiooni täitmisel vea** ning peab seetõttu muutma varasema kuu kohta esitatud käibedeklaratsiooni andmeid, tuleb tal KMS § 27 lõike 5 kohaselt teha parandused selles varem esitatud deklaratsioonis ning esitada varasema perioodi kohta uus, parandatud andmetega käibedeklaratsioon. Nimetatud sätte kehtib seega deklareerimisel tehtud vigade suhtes – näiteks on jäetud käive deklareerimata, käivet on deklareeritud vale maksumääraga, maksustatav käive on ekslikult deklareeritud maksuvaba käibena vms. Sellisel juhul ei ole tegemist tehingu muutmise või tühistamisega, sest tehingu asjaolud jäävad samaks – maksukohustuslane peab korrigeerima eelmiste perioodide arveid üksnes käibemaksu osas.

Kui **müüjale on ostjalt raha laekunud, kuid kaupa ei ole võõrandatud või teenust osutatud**, võib müüja jätta sellelt kaubalt või teenuselt käibemaksu arvestamata juhul, kui ta on summa ostjale tagastanud (KMS § 29 lg 9). Seega ei pea tehingut käibedeklaratsioonil deklareerima, kui tehingut, mille eest ettemaks on tehtud, ei ole toimunud. Siinkohal on tingimuseks see, et ettemakstud summa tagastatakse ostjale enne käibedeklaratsiooni esitamise kuupäeva. Kui ettemaks tagastatakse pärast käibedeklaratsiooni esitamist, tehakse käibemaksu ümberarvestus kas KMS § 27 lõike 5 või § 29 lõike 7 kohaselt.

Kui **kauba käive on toimunud, kuid leping, mille kohaselt kauba omandiõigus läheb kauba lepingujärgsele kasutajale üle lepingu lõppemisel, katkestatakse** ning maksukohustuslasena registreerimata ostja tagastab kauba, võib müüja korrigeerida kauba tagastamise maksustamisperioodi eest tasumisele kuuluvat käibemaksusummat ostjale tagastatud käibemaksusumma võrra (KMS § 29 lg 8).

Seega, kui kaup müüakse tehingu alusel, milles on sätestatud kauba omandiõiguse üleminek viimase osamakse tasumisega, käsitletakse seda kauba võõrandamisena ning käibemaksukohustus tekib kauba müügihinnalt kohe kauba üleandmisel. Kui enne lepingu lõppemist kaup tagastatakse, võib müüa teha kreditarve ning käibemaksu osas ümberarvestuse, lähtudes tegelikult osutatud teenuse maksustavast väärtusest. Antud juhul on hiljem selgunud, et tegemist ei olnud mitte kauba müügiga, vaid teenuse

osutamisega. Sellisel juhul peavad sisendkäibemaksu ümberarvestuse tegema nii müüja kui ka teenuse saaja kreditarve esitamise kuu käibedeklaratsioonil.

Käibemaksutagastusega kauba müügi ehk tax-free müügi korral võib müüja kauba müügi deklareerida nullmääraga maksustatava kauba ekspordina alles siis, kui ta on kätte saanud tolli või Politsei- ja Piirivalveameti kinnitusega kviitungi, mis tõendab, et kaup on eksporditud. Kui kauba müük tuleb deklareerida enne kviitungi tagasisaamist, peab maksukohustuslane algul deklareerima kauba müügi siseriikliku käibena ja hiljem korrigeerima kviitungi saamise kuu eest esitatavat deklaratsiooni, vähendades siseriikliku käibe summat ning deklareerides müügi nullmääraga maksustatava ekspordina KMD lahtrites 3, 3.2, 3.2.1 (KMS § 29 lg 6).

Registrist kustutamisel tasub maksukohustuslane käibemaksu võõrandamata kaubalt, mille sisendkäibemaksu ta on soetamisel maha arvanud. Kauba maksustatav väärtus on selle soetusmaksumus või selle puudumisel omahind. Võõrandamata põhivaralt soetamisel mahaarvatud sisendkäibemaks korrigeeritakse vastavalt KMS § 32 lõikes 4 sätestatule (KMS § 29 lg 10). Registrist kustutamise hetkel võõrandamata kaupadelt, näiteks võõrandamiseks soetatud laos olevad kaubad, mille soetamisel on sisendkäibemaks maha arvatud, peab maksukohustuslane tasuma käibemaksu kaupade soetusmaksumuselt. Võõrandamata põhivarale tuleb rakendada põhivara sisendkäibemaksu ümberarvestuse põhimõtteid.

Viimati uuendatud 08.01.2025